

**การประเมินโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1**
**Assessment of Student Health Behavior Development Program of
Bankhang School under The Chumphon Primary Education Service
Area Office 1**

จารุวรรณ อินทเสม¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัจจรี เจริญสุข² รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร³
Jaruwat Inthasem¹ Asst. Prof. Dr. Natjaree Jaroensuk² Assoc. Prof. Dr. Chusak Ekpetch³

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 080-6474863 อีเมล jaruwat4863@gmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 077-913381 อีเมล graduate@sru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินด้านบริบท 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินกระบวนการ และ 4) ประเมินผลผลิตการดำเนินโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 การวิจัยมี 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ ประชากร ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา 9 คน และครู จำนวน 10 คน รวม 19 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.80 ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครู จำนวน 7 คน และผู้ปกครอง จำนวน 89 คน รวม 103 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น 0.88 ระยะที่ 3 การประเมินผลผลิตของโครงการ กลุ่มตัวอย่างเดียวกับ ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น 0.87 และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีความเชื่อมั่น 0.85 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินบริบทโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ และความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโครงการ 2) การประเมินปัจจัยนำเข้าโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน โดยรวมมีความพร้อมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก 3) การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 4) การประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ และผลการดำเนินกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความพึงพอใจของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, พฤติกรรมสุขภาพ, โครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

Abstract

The objectives of this study were to evaluate: 1) context, 2) input, 3) process, and 4) product of the student health behavior development program at Bankhang School under The Chumphon Primary Education Service Area Office 1. The research procedure consisted of three phases as follows. Phase 1 referred to the preliminary evaluation with the populations of 19 respondents including nine members of school committee and 10 teachers. Data were collected from a questionnaire with the reliability of 0.80. Phase 2 referred to the formative evaluation with the samples of 103 respondents including seven members of school committee and 89 parents selected by simple random sampling.

Data were collected from a questionnaire with the reliability of 0.88. Phase 3 referred to the summative evaluation with the same samples used in Phase 2. Data were collected from a questionnaire with the reliability of 0.87 and a satisfaction questionnaire with the reliability of 0.85. The data were analyzed by mean and standard deviation.

The research findings were as follows. 1) The overall context evaluation of the program showed that the appropriateness was in the highest level ranked in descending order: needs of the project, and appropriateness and feasibility of the project, respectively. 2) The overall input evaluation of the program showed that the readiness was in a high level. When considering each aspect, readiness in activities was in the highest level; whereas, readiness in material, personnel, and budget were in a high level. 3) The overall process evaluation of the program showed that the performance was in the highest level. 4) The overall product evaluation of the program regarding knowledge and understanding about health behavior and the result of the operation was in a high level. The overall satisfaction evaluation of the program was in the highest level.

Keywords: program evaluation, health behavior, health behavior development program

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และภาคเอกชนที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 65) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข (2558 : 2) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ภายในทศวรรษต่อไปว่าคนไทยทุกคนจะมีสุขภาพแข็งแรงเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างยั่งยืน โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงานที่เน้นหนัก ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาและจัดระบบบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน ครอบคลุม ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ และยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการจัดบริการ

สุขภาพ คือ รากฐานของชีวิต ที่สามารถให้มนุษย์ดำเนินชีวิตไปตามปกติสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี การดูแลสุขภาพจึงมีความสำคัญ จึงเกิดกระแสการเสริมสร้างสุขภาพมุ่งเน้นที่การคงสภาวะสุขภาพดีและป้องกันการเจ็บป่วย โดยการร่วมมือระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กร จากการสำรวจปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียน พบว่านักเรียนทั่วไปมีพฤติกรรมสุขภาพอนามัยทั้งด้านความรู้ ทักษะคิดและเกณฑ์ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ และยังมีโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งโรคติดต่อและไม่ติดต่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงที่จำเป็นจะต้องรีบแก้ไข สาเหตุของปัญหาดังกล่าว อันเนื่องมาจากการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนโดยทั่วไปยังไม่ได้พอ การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยนักเรียนเป็นผลรวม การสนับสนุนด้านการศึกษาและสิ่งแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติและเงื่อนไขในการดำเนินชีวิตที่จะก่อให้เกิดสภาวะที่สมบูรณ์ ดังนั้นโรงเรียนจึงมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพอนามัยนักเรียน และการเรียนรู้ของนักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนและสมาชิกในชุมชนภายใต้การบริหารจัดการของโรงเรียน (สฤณบุญนารากร, 2555 : 1)

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่เป็นพื้นฐานสถาบันหนึ่ง มีหน้าที่ในการพัฒนามนุษย์ เพื่อช่วยให้มีความรู้ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นแหล่งของศาสตร์ต่าง ๆ ที่จะผลิตและเลือกสรรให้ชุมชนตามต้องการ รวมทั้งเป็นที่อยู่ของเด็กเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาคน ตามแนวคิดใหม่ในการพัฒนาสุขภาพนักเรียน ควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา โรงเรียนควรเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังค่านิยมทางสุขภาพที่ถูกต้องให้แก่เด็กนักเรียน ปรับเปลี่ยนคุณภาพ

ชีวิตให้เป็นแนวทางเดียวกัน ทำให้ง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จึงเป็นปัจจัยในการแก้ไขปัญหาของโรคต่าง ๆ ที่มีสาเหตุมาจากพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม หรือสร้างแนวทางที่ถูกต้องถาวร โรงเรียนจึงเป็นสถานที่เหมาะสมแห่งหนึ่งต่อการสร้างเสริมสุขภาพในด้านความรู้ ปลูกฝังเจตคติ สร้างทักษะที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ดี (นันทา อ่วมกุล. 2550 : 4-5) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดหมายให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 6) การส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของนักเรียน จึงเป็นแนวทางที่ทำให้เยาวชนมีความเข้มแข็ง พัฒนาปรับตัวเองให้สามารถอยู่ในสถานการณ์ที่ดีได้ ช่วยให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีการสร้างเสริมสุขภาพอย่างแท้จริงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาอย่างเห็นได้ชัดเจน

โรงเรียนบ้านกลาง เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา โดยโรงเรียนเห็นความสำคัญในเรื่องสุขภาพของนักเรียน โดยเฉพาะสุขภาพทางกาย ด้านการดูแลสุขภาพช่องปาก ด้านการบริโภคอาหาร ด้านการใช้ห้องสุขา ด้านการกำจัดขยะ ด้านการออกกำลังกาย และด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข จึงได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาความเป็นอยู่อย่างมีสุขภาพที่ดีสู่ชุมชน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะประเมินโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง เพื่อศึกษาว่ามีกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อโครงการ และผลการดำเนินโครงการเป็นอย่างไร เป็นสารสนเทศและข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานโครงการและนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินโครงการไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ รวมทั้งสามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินโครงการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2563
2. เพื่อประเมินปัจจัยของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2563
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินการโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2563
4. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2563

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย จุดควรพัฒนารวมทั้งปัญหาอุปสรรคโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ให้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้สถานศึกษามีข้อมูลในการประกอบการพิจารณาตัดสินใจ การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาและวางแผนโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ให้ดียิ่งขึ้น
3. สถานศึกษาได้สารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรเขต 1 ที่ส่งผลต่อผู้เรียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีการประเมินตามแนวคิดรูปแบบการประเมินแบบชิปปโมเดล (CIPP Model) ของ Stufflebeam (2007) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการประเมินโครงการ 3 ระยะ ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ เป็นการประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อมและการประเมินปัจจัยนำเข้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

1.1 ด้านบริบท ประกอบด้วย ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ และความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโครงการ

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ความเหมาะสมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านกลาง จำนวน 10 คน รวม 19 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามบริบทและปัจจัยนำเข้า หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2557: 159)

5. สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินกระบวนการดำเนินงาน

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การประเมินกระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ กระบวนการดำเนินการ การติดตามโครงการ และกิจกรรมที่ดำเนินการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน และครูผู้สอน จำนวน 10 คน และผู้ปกครอง จำนวน 120 คน รวม 139 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการสถานศึกษา 7 คน และครูผู้สอน จำนวน 7 คน และผู้ปกครอง จำนวน 89 คน รวม 103 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามกระบวนการดำเนินงาน หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2557: 159)

5. สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 3 การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินผลผลิต

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การประเมินผลผลิตของโครงการ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและอนามัย ผลการดำเนินกิจกรรม และความพึงพอใจของโครงการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้กลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 2

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามผลผลิตของโครงการ และแบบสอบถามความพึงพอใจของโครงการ หาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2557: 159)

5. สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. การประเมินบริบทโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ก่อนดำเนินโครงการ โดยรวม พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ และความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโครงการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยโครงการมีความจำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาโครงการ

สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน และโครงการทำให้ครูและนักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงและมีสุขภาพที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2 ด้านความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโครงการ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยโครงการมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาโครงการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ส่วนการดำเนินโครงการมีความเป็นไปได้ที่จะประสบผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การประเมินปัจจัยนำเข้าโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ก่อนดำเนินโครงการ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร พบว่า โดยรวมและรายข้อมีความพร้อมในระดับมาก โดยครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารเห็นความสำคัญ ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการ ส่วนมีการประสานความร่วมมือกับสาธารณสุข ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของกิจกรรมดำเนินไปได้อย่างลุล่วง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีความพร้อมในระดับมาก โดยมีการตรวจสอบและติดตามการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมางบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานมีอย่างเพียงพอ ส่วนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบุคลากร ชุมชน หรือหน่วยงานอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีความพร้อมในระดับมาก โดยความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ สำหรับกิจกรรมของโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาวัสดุอุปกรณ์มีประสิทธิภาพมีคุณภาพดี เหมาะสมในการใช้งาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับห้องคอมพิวเตอร์มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ด้านกิจกรรม พบว่า โดยรวมและรายข้อมีความพร้อมในระดับมากที่สุด โดยมีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอย่างมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมของโครงการมีความเหมาะสม และมีแผน ปฏิทิน ในการควบคุม กำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด โดยวิธีการดำเนินการในกิจกรรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมากิจกรรมในโครงการช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และมีการดำเนินงานและการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในทุกกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. การประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมามีความรู้ และสามารถดูแลสุขภาพตนเองในชีวิตประจำวันได้ ส่วนมีสุขนิสัยความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4.2 ผลการดำเนินกิจกรรม พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ กิจกรรมอาหารดี พาชีวีเป็นสุข กิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพ กิจกรรมรณรงค์กำจัดยุงลาย กิจกรรมสุกาน่าใช้ในโรงเรียน และกิจกรรมเครือข่ายเด็กไทยพินดี

4.3 ความพึงพอใจของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีและแข็งแรง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา นักเรียนได้นำความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกด้านสุขภาพเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินบริบทโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประเมินบริบทโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ก่อนดำเนินโครงการ โดยรวม พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ และความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโครงการ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก พฤติกรรมสุขภาพและอนามัยเป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้กับเด็ก เพื่อเป็นการวางรากฐานในการพัฒนาให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ส่งผลให้พัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจและสังคม การปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยที่ดีให้เป็นนิสัยและปฏิบัติสม่ำเสมอ จะส่งผลให้พัฒนาเป็นสุขนิสัยในวัยผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง เป็นโครงการที่จัดให้มีขึ้นเนื่องจากโรงเรียนเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพอนามัยที่ดีและตระหนักถึงความจำเป็นในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ตั้งแต่วัยเด็กโดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาความเป็นอยู่อย่างมีสุขภาพที่ดีสู่ชุมชน จึงส่งผลให้บริบทโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของกรมประชาสัมพันธ์, ส่วนประเมินผล สำนักนโยบายและแผน (2563) กล่าวว่า การประเมินสภาวะแวดล้อมเป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุณี ห่อทอง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยนกแล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า 1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องแผนการดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการประชาสัมพันธ์ โครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

2. การประเมินปัจจัยนำเข้าโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ก่อนดำเนินโครงการ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการดำเนินโครงการโรงเรียนมีการจัดเตรียมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการดำเนินโครงการให้มีความพร้อมทั้งในด้านวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร งบประมาณ และกระบวนการในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้มีความเพียงพอ เหมาะสม และอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ จึงส่งผลให้โครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของกรมประชาสัมพันธ์, ส่วนประเมินผล สำนักนโยบายและแผน (2563) กล่าวว่า การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียง ของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา ฯลฯ รวมทั้ง เทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลรัตน์ ทองใบ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดเกณฑ์ไว้และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความพร้อมของบุคลากร รองลงมาได้แก่ด้านความพร้อมของงบประมาณ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และ ด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ เอกสารซึ่งทุกด้านผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

3. การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด โดยวิธีการดำเนินการในกิจกรรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา กิจกรรมในโครงการช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และมีการดำเนินงานและการปฏิบัติงานอย่าง

เป็นระบบและต่อเนื่องในทุกกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการดำเนินงานของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีกระบวนการดำเนินงานเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน โดยการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมในโครงการปีที่ผ่านมา มีการทำแผนการดำเนินงาน จัดเตรียมอุปกรณ์ จัดเตรียมสถานที่ ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ มีการมอบหมายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบ มีการติดตามผลการดำเนินโครงการเป็นระยะ ทั้งยังมีการสรุปประเมินโครงการและรายงานให้ผู้บริหารทราบ จึงส่งผลให้กระบวนการของโครงการกระบวนการของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ (2563 : 5) กล่าวว่า การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินบริบทและปัจจัยป้อนว่า กระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่อง จุดอ่อน หรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุณี ห่อทอง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยนกแล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ เรื่องการประชาสัมพันธ์โครงการ ส่งเสริมสุขภาพนักเรียนอย่างเป็นระบบ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

4. การประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมามีความรู้ และสามารถดูแลสุขภาพตนเองในชีวิตประจำวันได้ ส่วนมีสุขนิสัยความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย พัฒนาความรู้ และสามารถดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่นได้ของนักเรียน พัฒนานักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงและมีสุขภาพที่ดีขึ้น และสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่นในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองและขยายผลสู่ชุมชนได้ และมีเป้าหมายให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ซึ่งการงานดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงส่งผลให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของกรมประชาสัมพันธ์, ส่วนประเมินผล สำนักนโยบายและแผน (2563) กล่าวว่า การประเมินผลผลิตเป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิกขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวานี เหมทานนท์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านคลองราง พบว่า ผลการประเมินประเด็นผลผลิตของโครงการ ด้านการเรียนรู้และความสามารถของนักเรียนในการปฏิบัติจนเกิดทักษะพฤติกรรมสุขภาพ อยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการดำเนินกิจกรรม พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ กิจกรรมอาหารดี พาชีวีเป็นสุข กิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพ กิจกรรมรณรงค์กำจัดยุงลาย กิจกรรมสุหนำใช้ในโรงเรียน และกิจกรรมเครือข่ายเด็กไทยฟันดี ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก กิจกรรมที่ดำเนินการทั้ง 5 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่พัฒนาพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ด้านสุขภาพอนามัย สามารถดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่นได้ มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงและมีสุขภาพที่ดีขึ้น และสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่นในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองได้และขยายผลสู่ชุมชนได้ โดยการดำเนินกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมดังกล่าว เป็นการส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตนให้มีสุขภาพดี และสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนสามารถดูแลสุขภาพตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ จึงส่งผลให้ ผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของ

นักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (2556 : 2) กล่าวว่า พฤติกรรมสุขภาพ หมายถึง การปฏิบัติหรือการแสดงออกของบุคคลในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำในสิ่งที่มีผลต่อสุขภาพของตนเอง ในรูปของความรู้ ความเข้าใจ และในรูปของการกระทำ หรือการปฏิบัติของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของวานี เหมทานนท์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านคลองราง พบว่า ผลการประเมินประเด็นผลผลิตของโครงการ ด้านผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีและแข็งแรง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา นักเรียนได้นำความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกด้านสุขภาพเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตหรือวิถีการดำรงชีวิต พฤติกรรมสุขภาพเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ถึงภาวะสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ทำให้เกิดความเข้าใจในปัญหาสุขภาพและสามารถหาวิธีแก้ปัญหาสุขภาพที่ไม่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น การจัดโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ซึ่งเป็นโครงการที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการปฏิบัติตนในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพและอนามัย ทำให้เกิดสุขนิสัยที่ดีเกี่ยวกับ พฤติกรรมสุขภาพ และสุขภาพที่แข็งแรงขึ้น จึงส่งผลให้ความพึงพอใจของโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (2556 : 3-4) กล่าวว่า การดำเนินงานแก้ไขปัญหสุขภาพต้องมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้มีการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (Change Behavior) เป็นการปรับเปลี่ยนทางด้านที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพซึ่งเกิดขึ้นทั้งภายใน (Covert Behavior) และภายนอก (Overt Behavior) พฤติกรรมสุขภาพจะรวมถึงการปฏิบัติที่สังเกตได้และการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตไม่ได้ แต่สามารถวัดได้ว่าเกิดขึ้น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (Health Behavior Modification) เป็นการนำเอาหลักการแห่งพฤติกรรม (Behavior Principles) มาประยุกต์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพอย่างเป็นระบบโดยเน้นที่พฤติกรรมสุขภาพสามารถสังเกตและวัดได้เป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพรินทร์ นธินาม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านหนองผือ อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผลการประเมินผลผลิตของโครงการ พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 4 ตัวชี้วัด คือ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อโครงการมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อโครงการมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อโครงการมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนบ้านกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

1.1 โรงเรียน ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับ พฤติกรรมสุขภาพและอนามัย เพื่อเพิ่มศักยภาพครูให้พร้อมต่อการถ่ายทอดความรู้ ในการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 โรงเรียน ควรขยายผลการดำเนินงานของโครงการและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุข และชุมชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถบริหารโครงการได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 โรงเรียน ควรออกแบบกิจกรรมของโครงการให้ความหลากหลาย โดยการปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของโรงเรียน เพื่อให้ครอบคลุมและทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยการเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารโครงการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยของนักเรียน

2.2 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเสริมสร้างสุขภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยเน้นด้านผลลัพธ์ (Product) และผลกระทบ (Impact) ของการดำเนินโครงการเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์, ส่วนประเมินผล สำนักนโยบายและแผน. (2563). การประเมินผลโครงการแบบซิปปาโมเดล (CIPP Model). [Online]. เข้าถึงได้จาก : https://hq.prd.go.th/plan/ewt_dl_link.php?nid=3014&filename=Academic_Room&nid=3014&filename=Academic_Room [2563, กันยายน 15]
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย (2543). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2556). แนวทางการดำเนินงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : กองสุศึกษา กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). การใช้ SPSS for Windows (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามลดา.
- นันทา อ่วมกุล. (2550). แนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- รุณี ห่อทอง. (2563). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยนกแล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. ตาก : โรงเรียนบ้านห้วยนกแล.
- วานี เหมทานนท์. (2562). รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนบ้านคลองราง. สุราษฎร์ธานี : โรงเรียนบ้านคลองราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ. (2563). การประเมินโครงการ (Project Evaluation). เชียงใหม่ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ.
- สกุณา บุญนารกร. (2555). การสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวมทุกช่วงวัย. สงขลา : เหมการพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อุปถัมภ์ ทองใบ. (2561). รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านรางจิก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. เพชรบุรี : โรงเรียนบ้านรางจิก.
- Stufflebeam, D.L. & Shinkfield, A.J. (2007). Evaluation theory, models, and applications. San Francisco: Jossey-Bass.